

Zakres kompetencji pielęgniarki i położnej POZ

Część I.

1. Pielęgniarka i położna podstawowej opieki zdrowotnej wybrana przez ubezpieczonego zgodnie z art. 114 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską i pielęgnacyjną opiekę położniczo-ginekologiczną nad osobą ubezpieczoną i jej rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania i nauki, z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia w zakresie:
 1. promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
 2. świadczeń pielęgnacyjnych;
 3. świadczeń diagnostycznych;
 4. świadczeń leczniczych;
 5. świadczeń rehabilitacyjnych.
2. Zadania pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są przez:
 1. pielęgniarkę środowiskową /rodzinną,
 2. położną środowiskową /rodzinną,
 3. pielęgniarkę środowiskową w środowisku nauczania i wychowania,
 4. pielęgniarkę opieki długoterminowej,

Część II.

A. Zakres kompetencji pielęgniarki środowiskowej/rodzinnej

Pielęgniarka środowiskowa/rodzinną planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarską nad jednostką, rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia obejmując opieką:

- zdrowych i chorych niezależnie od płci i wieku,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby w stanie terminalnym.

W realizacji świadczeń zdrowotnych pielęgniarka środowiskowa/rodzinną współpracuje z:

- lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej/rodzinnym,
- pielęgniarką w środowisku nauczania i wychowania,
- położną środowiskową/rodzinną,
- pielęgniarką/położną praktyki,
- pielęgniarką opieki długoterminowej,
- innymi Świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami podopiecznych,
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia rodziny.

1. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki.

1. Rozpoznawanie, ocena i zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym podopiecznych.
2. Rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych podopiecznych.
3. Prowadzenie edukacji zdrowotnej w tym dokonywanie oceny poziomu wiedzy, umiejętności i motywacji podopiecznych do zachowań prozdrowotnych.
4. Prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia.
5. Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
6. Organizacja grup wsparcia.
7. Realizacja szczepień ochronnych
8. Prowadzenie działań profilaktycznych u podopiecznych z grup ryzyka zdrowotnego.

2. Świadczenia diagnostyczne.

1. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych.
2. Wykonywanie badania fizykalnego.
3. Wykonywanie pomiarów i ich ocena.
4. Wykonywanie testów.
5. Prowadzenie bilansu wodnego
6. Ocena stanu ogólnego chorego oraz procesu jego zdrowienia
7. Ocena i monitorowanie bólu w opiece paliatywnej

3. Świadczenia pielęgnacyjne.

1. Realizacja opieki pielęgnacyjnej u pacjentów w różnych fazach życia i choroby zgodnie z aktualną wiedzą medyczną i współczesnymi standardami opieki pielęgnarskiej.
2. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych.
3. Przygotowywanie do samoopieki i samopielęgnacji w chorobie i niepełnosprawności.

4. Świadczenia lecznicze.

1. Ustalanie diety w żywieniu przewlekle chorych
2. Dobór technik karmienia w zależności od stanu chorego
3. Zabiegi z zastosowaniem ciepła i zimna
4. Cewnikowanie pęcherza u kobiet (u mężczyzn po przeszkoleniu).
5. Wykonywanie wlewów doodbytniczych.
6. Podawanie leków różnymi drogami i technikami.
7. Wykonywanie zleceń lekarskich.
8. Zakładanie opatrunków ran, odleżyn, oparzeń.
9. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych w stomiach, przetokach i ranach trudno gojących
10. Wykonywanie inhalacji, doraźne podawanie tlenu.
11. Zdejmowanie szwów.
12. Stawianie baniek lekarskich.
13. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach w tym prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej.

5. Świadczenia usprawniające.

1. Koordynacja i współdziałanie w rehabilitacji przyłóżkowej w celu zapobiegania powikłaniom wynikającym z procesu chorobowego, długotrwałego unieruchomienia i stosowania udogodnień.
2. Usprawnienie ruchowe.
3. Drenaż ułożeniowy, prowadzenie gimnastyki oddechowej.
4. Ćwiczenia ogólnousprawniające.

B. Zakres kompetencji położnej środowiskowej/rodzinnej

Położna środowiskowa/rodzinna realizuje kompleksową pielęgnacyjną opiekę położniczo-ginekologiczną obejmującą:

- edukację w zakresie planowania rodziny,
- opiekę w okresie ciąży, porodu i połogu
- opiekę nad kobietą, noworodkiem, niemowlęciem i rodziną,
- opiekę w schorzeniach ginekologicznych i onkologicznych,
- opiekę nad kobietą w każdym okresie jej życia.

W realizacji świadczeń zdrowotnych położna środowiskowa/rodzinna współpracuje z:

- lekarzem ginekologiem / położnikiem udzielającym świadczeń specjalistycznych w obszarze jej działania,
- pielęgniarką/położną praktyki

- lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej/rodzinnym,
- pielęgniarką środowiskową/rodzinną,
- pielęgniarką w środowisku nauczania i wychowania,
- pielęgniarką opieki długoterminowej,
- innymi Świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami podopiecznych,
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia rodziny.

1. **Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki**

1. Diagnozowanie, ocena i zapobieganie zagrożeniom zdrowotnym kobiet w przebiegu ciąży.
2. Ocena zagrożeń zdrowotnych wynikających z działania czynników szkodliwych w środowisku.
3. Edukacja kobiety we wszystkich okresach życia do prowadzenia samoobserwacji, do podejmowania działań wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka nowotworowego.
4. Poradnictwo w zakresie samoopieki i samopielęgnacji w zdrowiu, profilaktyce chorób.
5. Edukacji prozdrowotna.
6. Organizacja grup wsparcia.
7. Prowadzenie czynnego poradnictwa w zakresie profilaktyki chorób wieku dziecięcego i chorób ginekologicznych, onkologicznych.
8. Prowadzenie programu przygotowania do porodu z uwzględnieniem porodu rodzinnego.
9. Promowanie karmienia piersią.
10. Edukacja w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz chorobom przenoszonym drogą płciową.
11. Realizację prozdrowotnych programów profilaktycznych i z zakresu promocji zdrowia.

2. **Świadczenia w zakresie opieki nad kobietami w okresie ciąży i porodu oraz noworodkami i niemowlętami w pierwszych 6-tygodniach życia**

1. Objęcie czynną i systematyczną opieką kobiet ciężarnych, położnic, noworodków, oraz ich rodzin.
2. Dokonywanie oceny stanu zdrowia kobiety oraz noworodka i niemowlęcia w celu określenia zapotrzebowania na opiekę położniczą:
 - Zbieranie wywiadu.
 - Wykonywanie testu na fenylketonurię i hypotyreozę u noworodków.

- Pobieranie materiału do badań diagnostycznych i wykonywanie testów diagnostycznych.
 - Wykonywanie pomiarów.
 - Ustalenie nieprawidłowości dokonanych pomiarów i przeprowadzonych badań.
 - Wykonywanie badania fizykalnego kobiety (ogólnego i położniczego) i noworodka.
3. Udzielanie pomocy położniczej i neonatologicznej w nagłych przypadkach, przed przybyciem lekarza.
 4. Monitorowanie rozwoju ciąży prawidłowej, przebiegu porodu, rozwoju noworodka.
 5. Prowadzenie porodu fizjologicznego w warunkach domowych z zapewnieniem wymaganych zabiegów neonatologicznych w tym testów i szczepień ochronnych u noworodka.

3. Świadczenia pielęgnacyjne w schorzeniach ginekologicznych.

1. Sprawowanie opieki nad kobietami ze schorzeniami ginekologicznymi.
2. Sprawowanie opieki paliatywnej nad kobietami, ocena jakości życia i wydolności psychofizycznej.
3. Wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych.
4. Edukacja i aktywizowanie do samoopieki i samopielęgnacji.
5. Podawanie leków różnymi drogami i technikami.
6. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i w nagłych zachorowaniach.

4. Świadczenia usprawniające

1. Koordynacja i współdziałanie w rehabilitacji przyłóżkowej w celu zapobiegania powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia.
2. Usprawnienie ruchowe.
3. Drenaż ułożeniowy, prowadzenie gimnastyki oddechowej
4. Ćwiczenia ogólno-usprawniające specyficzne wynikające z potrzeb zdrowotnych dla podopiecznych.

C. Zakres kompetencji pielęgniarstwa środowiskowego w środowisku nauczania i wychowania.

Pielęgniarka środowiskowa w środowisku nauczania i wychowania planuje i realizuje

opiekę pielęgnacyjną nad uczniami na terenie szkoły lub w placówce oświatowo-wychowawczej w zakresie:

- promocji zdrowia
- profilaktyki chorób
- świadczeń diagnostycznych
- świadczeń pielęgnacyjnych,
- świadczeń pielęgnacyjno-leczniczych

W realizacji świadczeń zdrowotnych pielęgniarka w środowisku nauczania i wychowania współpracuje z:

- rodzicami i/lub opiekunami uczniów, uczniami / wychowankami
- dyrektorem szkoły/ośrodka, pedagogiem szkolnym, wychowawcami klas
- lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej / rodzinnym
- pielęgniarzką środowiskową/rodzinną
- położną środowiskową/rodzinną
- pielęgniarzką praktyki
- innymi Świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami zdrowotnymi podopiecznych
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia dzieci i młodzieży
- powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną

1. Świadczenia w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej

1. Prowadzenie edukacji zdrowotnej uczniów.
2. Wspieranie w edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia nauczycieli, wychowawców i uczniów.
3. Udział w projektowaniu i programowaniu zajęć z edukacji zdrowotnej w placówce nauczania i wychowania.
4. Opracowywanie scenariuszy/konspektów zajęć z uczniami, rodzicami w zakresie promocji zdrowia.
5. Planowanie i prowadzenie specyficznych (dostosowanych do problemów zdrowotnych) form edukacji zdrowotnej uczniów z zaburzeniami rozwoju i zdrowia.
6. Uczestnictwo w planowaniu, realizacji i ewaluacji szkolnego programu edukacji prozdrowotnej i programów profilaktycznych oraz promocji zdrowia.
7. Udzielanie nauczycielom/wychowawcom konsultacji w zakresie biomedycznych aspektów edukacji prozdrowotnej.
8. Promowanie zachowań prozdrowotnych, działań na rzecz zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom i urazom.
9. Udzielanie porad dotyczących postaw i zachowań zdrowotnych.
10. Udział w realizacji programów zdrowotnych w środowisku szkolnym, w tym projektu szkoły promującej zdrowie.

2. Świadczenia w zakresie profilaktyki.

1. Organizowanie i realizowanie szczepień ochronnych.
2. Realizowanie programów profilaktycznych.
3. Ocenianie stanu sanitarno - higienicznego i bezpieczeństwa w placówce nauczania i wychowania oraz warunków nauczania w szkole.
4. Współdziałanie z dyrekcją szkoły w zakresie rozwiązywania problemów zdrowotnych uczniów/wychowanków oraz innych zagrażających zdrowiu uczniów/wychowanków.

3. Świadczenia diagnostyczne.

1. Identyfikacja podopiecznych z problemami zdrowotnymi, psychosomatycznymi i społecznymi
2. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych
3. Wykonywanie testów przesiewowych zgodnie z obowiązującym programem i procedurami i kierowaniem postępowaniem poprzemiesiewowym w stosunku do uczniów z dodatnimi wynikami testów.
4. Wykonywanie testów diagnostycznych

4. Świadczenia pielęgnacyjno - lecznicze

1. Podawanie leków różnymi drogami i technikami.
2. Udzielanie pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia, nagłych zachorowaniach i w wypadkach i urazach
3. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo - oddechowej

Część III.

Prowadzenie dokumentacji medycznej zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi i przyjętymi zasadami.

Część IV.

Przepisy załącznika nie naruszają prawa pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej do realizacji zadań i stosowania procedur wynikających z odrębnych przepisów